

ՅՈՒՆԻՍ

իշխան և իշխանությ թումանեան
Արքանունդը բարխուարիսն, բառանեաց
կամեա Հուշար, Գաստիլիոնի, Ֆասադի,
Գոնֆարնեէրի
Զօրգալոր Գործեպու
Ալսոն Վրդ-ինիշխանէրեան
Լողեմէս Վ. Աստուրէան
Արամանթօ
Իշխանուկից Շէօսպուրի
Իշխանուկից Մարինա և յամահատա Ռուտիոյ
Իշխան Անոման Բրուսիոյ
Իշխանուկից Հելէն Ռումանովսկի քըսուէի Լ. Էլյանուէն-
պէրի

Մեծքառուէի Վլատամիր Ռուսիոյ
Կոմմունիկ Բուշչին և Վիդքորովսկի

ՅՈՒՆԻՍ

Կոմաչ Կիւր Տը Պօփոս, Տիոնիկի Պէտուայ,
Կոմիլիարտի
Իշխան Բիբէ Վ. Արքովսկի
Արքիքառուէի Աւելուսա Ալսորիոյ
Կոմու Շվերին, Ֆրանց, Պիլու, Լինոն և այլն
Այսուհետեւ համաշխարհիկ պատերազմը
վեր ի վայր կը յուզէ ամէն ինչ և ամէն

որ կը փութայ ի կոչ իւր հայրենեաց ու-
րով և այցելուաց թիւը կը նուազի մե-
ծապէս

ՕՐՈՍ.

Պարուսուէի Ռիդրէր
Երեսփոխան Խովքքոյ Կալլի
Եւանգիելիան, Մամբուսան պէջ, Շեր-
միւզիան, Գուրգենիսան, Տիկ. Տիր. Եպութիւնան,
Սարգիսիան, Հարբենէլիսան, Գաւանթմրիսն պա-
զային ընտանիք
Ուս. Հարգէնէր
Իշխան Տորիա

ՍԵՊՏ.-ԴԵԿԸ.

Հարգէյ Գարրու Հիւպատոս Միացեալ Նահանգաց Ա-
մերիկոյ
Մէկնմէտ Կապի պէյ գեւպան Օսմ. Կայոր. ի Հոռվմ
Ավ Ոփոս պէյ Հիւպատոս Օսմ. ի Հոռվմ
Ասան Ֆերին Տինան Իշխան Հնդիկ
Կուրիոյ Կորէրի Հիւպատոս Ճաքոնական Կայորու-
թիան
Ուս. Եսորկա երեսփոխան Ռումանիոյ
Կոմմունիկ Տը Մոմպէլ ճն. Իշխանուէի Պարկէզէ
Կոմս Տի Ուվազէնստա Նահանգապէտ Վենետիկոյ.

ՄՈՌԱՑՈՒԱԾ

ԲԱՑՑԱՆ ԱՆՄՈՋԱՆԱԼԻ

ՅՈՒՆԻԿԻԿՆԵՐ՝

27.

Սևաբար երեք աստիճաններու վրայ՝ խարըսխաւոր հընգհատուածեան կարմրա-
քար՝ որու մէկ ճակատին փորուած կայ բուրքաս, ատետարան և խաչ. իսկ միւս ճա-
կատին ու մէկ կողին վրայ՝ հետեւեալ տողերը.

Ենթալ 1784 ամի բահանայացեալ ի 18'2
և վախճանեալ ի 1865 ամի յուսով նոր կենաց յար
մուր դամբարան. այր բարեկենցաղ և քարոզարև

Նելէ⁺ Տր^{*} Սահակ⁺ Էրեցն⁺ Սահրապեանց⁺ հասեալ⁺ յալեռյք իորին⁺ ծերու-
թէսն⁺
Ով դու⁺ այցելու շիրմիս⁺ հօր բարի⁺ բարիպաշդ⁺ վարու առ իրադ ասդի
Զսիրել⁺ անցագ⁺ զայս⁺ աշխարհ. սահուն⁺ այլ միայն. զանանաս արս-
[նորին[?]]

28.

Ճապալած՝ կիսարողորածն կատարով՝ զարդարուն քարի մը մէկ ականջին վրայ՝
միակ արձանազրութիւն.

1 8 4 5
Ամի

29.

Սևաբար պատուանդանի վրայ՝ վեցհատուածեան կարմրացար, որու մէկ ճակա-
տին ու մէկ կողին վրայ գրուած է.

1849 ամի
5 հոկտեմբ. Ճապան այս աղետալի. և տեսողաց յոյժ ողբալի
Ազնուական ունի աստ պահի. Դարագօղեն^{*} Յակոր ձայնի
Որ էր հասակաց 45 ամի. Դաշնակութիծ մանն հասակի
Ով համերիպօդք այսմ շիրմի. միարեւան տուք զողորմի.

30, 31, 32.

Կարմիր քարէ՝ կողակից երեց տապանացարերու վրայ մեծատառ փորագրուած.

Հոդիսիսէ իստում
Դիշնանեւանց Տիգրանեւանց
1770-1846

Նազարէք աղայ
Տիգրանեւանց
1793-1862

Փամպու իստում – Վառվառայ
Տիգրանեւանց
1799-1875

33.

Մէ ու կարմիր երկու պատուանդանի վրայ՝ կիսարողորածն կարմրացար, ունի
հետեւալ արձանազրութիւնը՝ անկանոն գեղագրութեամբ.

Այս համես տապանս անն անփոփեալ պահի
Նունու ֆազ կոչեցեալ բարեպաշոց հի
Դուստր Տր^{*} Յօվսէի մեծի քահանա ի
Իին է Բարախսն Մկրտումովին վաղձան
Բնիայեալ ի կենաց աստի աշխարհն^{*} ոչ վայեկեալ
Մարմնով աստ հանգի ոչ ոք հանդի տացէ զօղորմի

34.

Գեղեցկազարդ կարմրաքար՝ տապալած շիրմի մը վեցհատուածեան տապանացարի մէկ ճակատին վրայ. (թէկ միւս ճակատին վրայ ևս կար արձանագրութիւն սակայն բարը տապալած ու կիսափշուր ըլլալով անկարելի եղաւ կարդալ).

Քառամսեայ ... մարմն յայս ուի (?)
Սոր մանգաղ մահուն հատ զիս հորպ ը* հորպ
Անուշիայ դուստր եմ.. Սաղաթելեանց
Սպասեր աստեն սր* յուսովին անանց 18⁸₂₀ 61

35.

Կիսարողորածն կռնակով կարմրաքար, մէկ կողին վրայ տապալած՝ որով հե-
տեղալը միայն կրցայ կարդալ.

Մարկոս քահանայ Մայլսաս
հանց զրահեաց զիեանս ի 18 նոյեմբ՝
... ամի.. ամաց իջնէ

36.

Տեղէն խախտուած՝ վեցհատուածեան կարմիր տապանաքարի մը երկու ճակատ-
ներուն վրայ. Առաջին տողը ջարդուփշուր, լաւ չի կարդացուիր.

Բա(րեպաշտումի)սս այրիս. համ
զիր որդիդ խօսի. Ակրասնն եմ ես իրաւի
որ իմ սրտիս փափազն առնի
և ընթերցողք տուր ողորմի 18¹²₂ 65

Դուշ ով յշան ժամանակիս. զլրմցր իմ
Հասակիս քահանեան հասի ի տիս.
Զիս դու յանկարծ առեալ տանիս.
Միսկ որդի եմ ծնողիս. 18¹¹₈ 64

37.

Մարիսմ կիև կրպտի* Յարուրի*
համի 1865 փետրվարի 5ին

38.

Տափարակ շիրիմ* երկու մասի բաժնուած ճակատով, մէկ մասին վրա տողա-
շար բանդակուած

Աւետարան, — սուսերիկ, (‘=խաչ) — բուրվառ,
իսկ միւս մասին վրայ՝ արձանագիրը.

Քաջաց ախոյշան բանից ձարտասան
թողեալ զաւակուն եմուու յայս տապան
Աւադ քեզ կարդան ազքի ամենայն
Քահանայդ ընտրեալ Յովսէի տնիշանեալ:

Համարեց

Հ. ԳՄ. ԱՅՏԲՆԵԱԽԾ

Աւետարանդրապու, 17/30 Յուլի 1913

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱԱՐԴԻԹԵԱՆ

ՔԵՐԹՈՂԸ

Rudyard Kipling, հայրենիքէն դուրս
աւելի ծանօթ է իրք վիպասան, իրք և
պատմիչ մը մանր նորալուրերու և լու-
սոյ, քան թէ իւր քերթութեանց հինգ հա-
տորներով, կամ այն երգերուն համար
զորս առանձին ձայներ և կամ բազմա-
ձայն երգչախումբեր կը կրկնեն ամրողջ
աշխարհին պողոտաներուն վրայ: Եւս սա-
կան — դիտել կու տայ ժընըլիէվ Ռիւր-
ալոն Ռեվու Հեբդոմադարե-ի մէջ
(XXIII. 10) — այս կայսերական բա-
նաստեղծը կենդանի, գործունեայ զօրու-
թիւն մ’է, որ կը խանդավառէ անհատ-
ներ և կը վարէ կը տանի ամրողջ ժողո-
վորդ մը: Էս սողոզիւ այն՝ ինչ որ պէտք
էր ըլլալ որ և է բանաստեղծ մը՝ այն՝
որ յառաջադէմ կը քալէ ուղեցոյց ըլլա-
լու համար հետևողաց:

Երբ կ’ըսենք թէ Քիրլինկ կայսերա-
կան բանաստեղծ մ’է, կայսերութիւն կամ
տիեզերակալութիւն բարին (Impérialisme)
չենք տար այն ուազմաէր և աս-
պատակող իմաստը, ինչ որ այսօր յօժարա-
կամ կու տան անոր ընդհանրապէս, այլ
կ’ուզենք նշանակել միայն այն ճիզզ, որ
ամրողջ անկլուսաքոն ցեղին կը ջանայ
տալ միութիւն մը զզացմանց և գործու-

նութեան: Անշուշտ, բանակն է կարողու-
թեան առաջին գործին, և Քիրլինկ ալ եր-
գած է բանակը, ծովն է Անգղիոյ տէրն
ու ծառայն, Քիրլինկ երգած է ծովը.
Անգղիոյ զօրութիւնն են այն ամէնցը որ
կ’աշխարհական երկիրներ և վաճառակա-
նութեան ասպարէզներ՝ որ նորանոր ու-
ղիներ կը բանակն, և Քիրլինկ երգած է
այս տիեզերակալութեան յառաջընթաց կա-
րապետները. և վերջապէս երգած է նաև
կրօնական քերթուածները. կարել՞ է մի-
թէ ըլլալ ժողովրդիան մը առաջնորդ:
վարիչ, փարոս մը լուսատու, առանց
ճանշնալու յախտենական իրերը:

«Ես քննադատական վերլուծում մը
պիտի չներկայացնեմ ձեզ Քիրլինկի բա-
նաստեղծութեանց, և ոչ ալ պիտի ու-
սումնակիրեմ իւր իմաստոն արուեստը,
— կ’ըսէ Ռիւրացոն. — հանդիպեցայ մար-
դու մը, որոն երգը նորօրինակ էր, խո-
րին և բերկրալից. լսեցի որ ամէնցը կը
կրկնէն անոր երգերը... և ես ըմբռնեցի
այս երգերը, որովհետև կ’ապրիմ Անգղիոյ
զաղթականութեանց մէջ, կ’ապրիմ այն
անձանց մէջ որոնց այս երգերը կը կրկնեն
արշաւանցէ մը վերջ կամ մինչ զէն ի
ձեռին կը հսկեն: Պիտի ջանամ ընթեր-
ցողներուս հասկցնել ամրողջ անգղիացի-
ներու մէջ ժողովրդական զարձած այս
կենդանի բանաստեղծին գործն ու ո-
գին: